

PORTRETT ØYVIND STAVELAND

Øyvind Staveland er blitt halvt sørlending. Og tanken på å legge inn årene i Vamp har streifet ham.

Grimstad er blitt litt «Tir n'a Noir»

DET ER ikke bare Haugesund som er «hima» for Vamp-sjefen lenger. Han har gjort halvt sørlending av seg. Øyvind fant nemlig kjærligheten hos Ragnhild Dahl fra Grimstad for noen år siden. De to traff hverandre etter en konsert, og eier i dag et hus sammen i hjembyen hennes.

– Sørlendinger og vestlendinger er egentlig ganske like. Men sørlendingen er nok litt lunare, det like eg. Dessuten er det roligere her. Folk har tid til å sette seg ned for å ta en kaffe og slå av en prat.

Hvis man legger godviljen til, så ser han kanskje litt sørlandsk ut også. Bytt vekk den dobbeltspente jakka og Ray-Ban-brillene med skipperlue, pipe og sjekte. Jo da. Han kunne så visst stått uti fjorden og «dradd» krabbeteiner og «dorga» makrell. Håret ser saltvannsrufsete ut, krøllene står stripp på hodet hans.

DU HØRER tredagersskjegget når han klør seg på kinnet, ansiktet er litt furet værbit. Men samtidig lunt og mykt. Øynene er milde, noen ganger stråler de opp. Det er lett å se når han får et spørsmål han liker. Som for eksempel om sangene til Vamp nå vil handle mer om måkeskrik og sjekter på fjorden enn svart november og hav som knuser mot land.

– Ja, det er ikkje meg imot. Vi skriver mye om opplevelser. Det er jo stemninger i deg selv du skriver musikk på. Hvis du har det utrolig bra eller lengter etter noe, så kommer det ofte noe du kan bruke. Jeg håper i alle fall at det alltid vil være slik, at vi klarer å gjenskape det vi føler. Men noen ganger kan musikken bare være noe lettbeint, noe rytmisk. Det kan begynne med en groove, en rytme, og så bygger vi videre på det, sier Staveland.

Så legger han ettertenksomt til: – Selv om jeg aldri har vurdert å drive med noe annet enn musikk, har jeg vært innovert tanken på om det er på tide å legge inn årene i Vamp.

Utenfor Bølgen og Moi på Fiskebrygga i Kristiansand tøffer en motorbåt forbi. Øyvind Staveland følger den med blikket.

– Eg har lurt på om ikkje folk har fått nok av Vamp.

DET ER snart 20 år siden de startet. I januar 1991 samlet Øyvind Staveland, den gang 30 år og feier, fem musikere på arbeidsplassen sin, Feiervadet, i Haugesund. Han hadde noen låtskisser han gjerne ville vise fram. De fem hadde allerede spilt litt sam-

ØYVIND STAVELAND

ALDER: 50

SIVIL STATUS: Samboer med Ragnhild Dahl. To sønner på 24 og 22 fra tidligere ekteskap.

BOSTED: Haugesund og Grimstad

YRKE: Musiker og frontfigur i bandet Vamp.

KARRIÈRE: Utdannet tømmer, jobbet som feier fram til 1996. Startet Vamp sammen med Calle Apeland, Torbjørn Økland og Jan Toft i 1991.

De har til nå gitt ut åtte studioalbum, fått ti gullplater, tre platinaplater og to trippelplatina, og vunnet fem Spellemannpriser.

AKTUELL: Med platen «I full symfoni II» lansert 25. oktober. Turnerer hele landet i november og desember.

men, og blant disse var Jan Toft og Torbjørn Økland.

– Den første gjengen vi hadde inne, hadde nok ikke så voldsom tro på dette med dikt og sånn. Og det forstår jeg, for det var møysommelig arbeid å integrere det i musikken. I tillegg skulle de synges på dialekt. Det ble nok litt for høytidelig for enkelte.

ØYVIND STAVELAND RYNKER på nesa og ler. Han forteller om den aller første spillejobben de hadde utenbys, på Sting Café i Stavanger i 1991. Da de bare hadde seks sanger på repertoaret, og spilte alle sangene to ganger. Det har blitt åtte studioalbum, ti gullplater, tre platinaplater og fem Spellemannpriser siden den gang.

Vokalister har kommet og gått. Men ryggraden i bandet har alltid bestått. Tre av de fire opprinnelige medlemmene har vært med helt siden starten i 1990. Øyvind Staveland, Torbjørn Økland og Calle Apeland har ennå ikke gått lei av å reise land og strand rundt for å spille sanger som «Tir n'a noir» og «Månemannen». I november er de på veien igjen, med vokalist Paul Hansen og gjestevokalist Eivor Palsdottir, på en landsomfattende turné sammen med Kringkastningsorkesteret, og 25. oktober ble albumet «I full symfoni II» sluppet fri.

– VI HADDE ALDRI trodd at så mange ville like musikken vår. I starten av karrieren var vi helt malplassert. Vi ble booket til spillejobber på diskoteker klokka ett om natta. Kan du tenke deg? Spille «God morgen, søster» klokka ett om natta på diskotek?

Han ler av minnet. Men det var tøft i starten. Gutta i Vamp måtte dele på utgiftene de første fem årene. Det var ikke før i 1996 at Øyvind tok seg råd til å slutte i jobben som feier. Men da ble han også tvunget til å velge.

I dag er Øyvind både bandets frontfigur og ansvarlig for all booking og turnéplanlegging. Noen vil trolig påstå at det er en liten sensasjon. Øyvind Staveland er nemlig ganske distré av seg, faktisk ikke så rent lite heller. Han har blant annet glemt igjen bilen sin utenfor en bank i Haugesund uten å oppdage det før han var hjemme. Da var det banken som ringte og fortalte at den sto der og gikk på tomgang.

Men Øyvind forsikrer at han har en slags kontroll. Når det gjelder jobb, har han orden i sysakene. Og han begynner å få lang erfaring nå. Alle rede etter den første plata, «God morgen, søster» i 1993, skar det seg mellom Vamp og bookingbyrået. Anmeldelsene på plata var gode, og bandet fikk beskjed om å smi mens jernet var varmt. Dermed ble de blant annet plassert på diverse nattklubber.

– TIL SLUTT sa vi: «Detta går bare ikkje. Vi får heller ta den tunge veien, og betale for å spille på de stedene vi har lyst til.» Og det gjorde vi. Siden har jeg blitt sittende med ansvaret. Og når du har gjort det såpass lenge, er det ingen vits i å gi det bort til andre som ikke tenker helt likt som deg.

– Betyr det at du er en perfektjonist?

– Både ja og nei. Men itte å ha gått i så mången ➔

Ingrid Michalsen tekst • Kristin Ellefsen foto •

Sørlendirer og vestlendirer er egentlig ganske like. Men sørlendingen e nok litt lunare

PORTRETT ØYVIND STAVELAND

Dette kan ha vært musikkglede hos den meget unge Staveland.

feller, vet vi hva vi vil ha, altså. Nå tar vi bare spill-
ejobber hvor vi får gjøre ting på våre premisser. Å
spille sent på kvelden på store festivalarrangemen-
ter, når folk har fått litt for mye innabords, er helt
uaktuelt.

I FJOR SPILTE VAMP over 200 konserter. 2010 blir
hakkert roligere, med rundt 70. Selv om turnélivet
er slitsomt – Øyvind føler aldri han får pakket helt
ut av kofferten – er bandmedlemmene flinke til å
minne hverandre på fordelene ved det å være mu-
siker. Som for eksempel at man kan ta seg fri i ja-
nuar. Eller, som Øyvind har gjort i høst, reise til
Sør-Spania for å skrive låter. Alt sånt snakker de
om i turnébussen, når de har kjørt strekninger på
opptil 70–80 mil for å gjøre en spillejobb.

– Det skulle ha tatt seg ut om vi, som spiller for
fulle hus og tjener penger på dette, begynte å klage.
Det er fantastisk å lage musikk, det er en like fin
opplevelse hver gang. Og det er stort å få spille lå-
tene våre for et publikum.

DET GLØDER av Øyvind Staveland når han snakker
om det å lage musikk. Om hvordan det nesten
alltid surrer toner i hodet hans. Om hvordan søn-
nen hans Odin (24), Vamps nye trommeslager,
pianist og låtskriver på fem av sangene på albumet
«st. mandag», inspirerer ham til å lage ny musikk.
Yngstesønnen Joar (22) har for øvrig også jobbet
for Vamp, men da som scenerigger. Og Øyvind Sta-
veland blir fortsatt forbløffet av at noen sanger
bare ramler ut av hodet, som «Månemannen»,
mens andre må knas og jobbes med i flere år. Som
«Tir n'a noir». Den sangen ville han egentlig ikke
ha med på debutplaten «God morgen, søster». Øy-
vind hadde spilt den på fløyte i bryllup og begravelser
siden 1986. Men da Kolbein Falkeid satte

8 KJAPPE TIL ØYVIND STAVELAND

DETTE ER JEG GOD TIL:

– Å være mye hjemmefra.

DETTE ER JEG DÅRLIG TIL:

– Synkronsvømming og ballett. Jeg er ikke spesielt grasiøs av meg.

MIN FAVORITT PÅ NETTET:

– yr.no. Vi har mange utekonserter.

JEG KAN IKKE FORDRA:

– Unødvendig byråkrati

JEG ER REDD FOR:

– Å miste evnen til å lage musikk.

DETTE GJØR MEG GLAD:

– God rødvin.

DET KJÆRESTE JEG EIER:

– Livet.

JEG KLER MEG ALDRI I:

– Tettsittende grønn strømpebukse.

tekst til melodien syv år senere, syntes han at det
rett og slett ble for søtt.

– **DET TOK** lang tid før jeg vente meg til den. Men
nå er jeg veldig glad i «Tir n'a noir». Den har nådd
ut til mange og gitt mye inderlig respons tilbake.
Det er stort og se at den betyr så mye for så mange.
Men den er på en måte ikke vårt eie lenger.

Nå spiller de sangen på hver eneste konsert. Den
ene gangen de unnlot å gjøre det, ble det opprørs-
stemning i publikum. «Månemannen» er også fast
på programmet. Den spilles også av korps over
hele landet.

Øyvind Staveland tror at nettopp tekstene er
mye av grunnen til at så mange liker Vamp. Hauge-
sunds-gruppa har gjerne sanger man stopper opp
ved, fordi man føler de representerer noe vesentlig
og viktig. Om livet og om døden. Mange av dem er
skrevet av Kolbein Falkeid, andre av Hans Børli.
Landets dyktigste lyrikere har satt ord til Vamps
musikk.

– Vi skriver litt tekster selv, men vi har lagt lista
så høyt at det er lite av det vi lager som slipper ig-
jennom.

– Tror du Vamp fortsatt er her om ti år?

– Ja, det tror jeg. Men nå er det et generasjons-
skifte på gang. Vi har fått med oss nye, unge musik-
ere som heldigvis er med på å dra ned gjennom-
snittsalderen litt ned.

– Så det er ikke sikkert Øyvind Staveland er med
om ti år?

– Nei, det er eg ikkje så sikker på. Jeg har nok
vært god å ha, for jeg har stått på. Men jeg tror ikke
de er avhengige av meg lenger. Og plutselig blir jeg
sær som alle andre gamlinger, og bare vil gjøre ting
på min måte. Og då har dei ikkje bruk for meg len-
ger.

ANBEFALT

NETT

Åsmund Ådnøy

aasmund.aadnoy@aftenbladet.no

Spareblogg

spareblogg.blogspot.com

Folkene bak Spareblog-
gen har et lidenskapelig
forhold til billige daglig-
varer. 22. september:
«Dagens plan var å reisa på Spar for å kjøpa
mjølk og Walters mandler på 40 % tilbod. Me i
bloggen har lengje vore viss på skyhøge prisar
der i garden, og luretilbod. Men at mjølka no
ligg på 15 kr/literen og at 200 g Walters man-
dler skulle liggja på 20 kr etter 40 % nedjustert
pris, var likevel utanfor det me i vår villaste fan-
tasi hadde trudd dei skulle nedverdiga seg til.»
Nyttig side for alle med samme legning, lett un-
derholdende for oss andre.

FILM

Arild Abrahamsen

arild.abrahamsen@aftenbladet.no

Fahrenheit 451

Francois Truffaut.

På DVD for første gang 1.
desember: Francois Truf-
fauts science fiction-film
«Fahrenheit 451» med
det melankolske fjeset
til Oskar Werner og Julie
Christies siviliserte
blondhet. Den handler
om at myndighetene i
nær framtid doper folk

med TV-serier og tableter, og bøker er forbudt,
så de brenner brannmennene ved 451 grader
Fahrenheit. Laget i 1966.

BOK

Kristin Aalen tekst

kristin.aalen@aftenbladet.no

Libanon farvel

- Israels første nederlag

Odd Karsten Tveit

LIBANON: Vil du bli
litt klokere og forstå mye
mer av Midtøsten? Da er
det bare å lese den nye
boka til Odd Karsten
Tveit, mangeårig NRK-
korrespondent i den kon-
fliktfylte regionen. Han
skildrer hvordan Israels
okkupasjon av Libanon

fra 1978 til 2000 betydde mye for framveksten
av sjiamuslimenes radikale organisasjon, Hiz-
bollah. Bildet Tveit gir, er ikke svart-hvitt, snar-
ere grått. Styrken er at det dokumentariske stof-
fet akkompagneres av legender og mytiske for-
tellingene som tolker libanesisk kultur og tenke-
måte.